

Redacció y Administració
Perla, 2. — Reus
Telefon núm. 168
NO'S RETORNEN LOS ORIGINALS
ENCARA QUE NOS PUBLIQUIN

FOMENT

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
REUS. . . Ptas. 1'50 al mes
Fora. . . > 4'50 trimestre
Extranjer. . . > 9'
Número solt 5 cèntims
Anuncis a preus convencionals

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dimecres 5 de Febrer de 1913

Núm. 29

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSOS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS
Cotxes a tots els trens → Plassa de Prim-REUS ← Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO Y VISITES
SERVEY DE GRAN LLUMENT
PERA BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50.--RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON.-TELEFON 76.--BARCELONA
Tots los dies de 12 a 3 concerts.--Los divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent y vegetariá.--Gran menjador pera 500 comensals.--Esplén dida illuminació.--Servey esmerat.--Cuyna selecta.--Perruqueria y banys.

En vaga legislativa

En qualsevol país que sigui regit constitucionalment no's consenteix lo que està passant a l'Estat espanyol.

Encara que vergonyós sigui dirho, ja'ns hi hem acostumat a aquesta manera que governen los homes dels partits turnants—y potser los del partit lliberal més que'ls conservadors—tenint les Corts tancades la major part del any, y quan aquestes estan deliberant s'aprofita qualsevol motiu o excusa para suspendre les tasques parlamentaries.

Això significa pobresa d'ideals en los que governen, ja que a Espanya ont hi ha tant pera fer y també molt pera anular, tot lo anacrònic y inservible y lo que destorba la lliure emisió del pensament humà y'l desenrotlló de les iniciatives corporatives y individuals, locals y nacionals, se passa la major part de l'any sense fer tasca legislativa, com si no hi haguessin problemes a resoldre y obres públiques a executar.

Fa més d'un mes que tenim les Corts tancades sense que hi hagi cap motiu que ho justifiqui; molt al contrari, lo injustificat es que no estigui'l Parlament actuant, ja que precisament tenen feina pendenta abdues Cambres, entre aquesta un projecte que pod esser trascendental perque pod exercir un fort cambi en la vida regional, avuy anulada per l'esquarterament que dividí les regions en provincies.

Y això passa quan la política espanyola està en crisis, confirmada pel fet nou en aquest país, d'haver cridat a consulta la Corona a la primera figura del republicanisme espanyol y a dos eminents homes de ciencia, també de ideals republicans. Sembla que d'aquest fet, que nosaltres en lo seu dia vàrem trobar bé, n'hauria d'haver vingut desseguida una acció de govern que'ns demostrés que'ls ministres responsables, com la Corona se preocupen de la situació del país procurant noves orientacions y formulant sans

projectes a l'aprovació de les Corts, d'acord ab lo que siguin los ideals y sentiments del Govern y les altes conveniencies de l'Estat.

Se'ns dirà segurament, que l'actual Govern lliberal ha fet unes declaracions formulant tot un programa de govern. Tindràn raó los que això diguin, però resulta esser de molta utilitat y conveniencia pera'l partit governant y molt especial pera l'actual president del Consell de ministres, aspirant a la quefatura del partit, fer declaracions prometent realisar un programa en vigilies d'unes eleccions y tenint les Corts tancades, car això lo pod afavorir de que'l resultat de les eleccions provincials li sigui favorable, sense tenir de demostrar, com ho tindria de fer ab lo Parlament obert, que no son los projectes sols senzilles promeses pera enlluernar al poble en determinat sentit sinó desitjos veraders de traduirlos en realitats.

Per lo que's refereix a Catalunya no creyem que may l'estar tancades les Corts li hagi pogut esser més perjudicial que ara y'l moment més inoportú també, car estem en vigilies de renovar los organismes provincials y seria utilíssim que'ls nous organismes que's formaran poguessin desseguida reconstruir la nostra desquarterada Patria, constituint la Mancomunitat.

No obstant y convenir molt la prompta aprovació de les Mancomunitats, no hem vist en la representació catalana una enèrgica actitud en exigencia a que s'obrin prompte les Corts, car tot lo fet s'ha reduít a unes gestions personals, de les que sempre se'n saben sortir los governants ab unes bones paraules, que moltes vegades a res los comprometen. Quan lo govern està en actitud passiva en lo compliment del seu deure, y en particular en aquest cas que's troba en l'incompliment d'una promesa feta a Catalunya, s'ha de remoure tot, fins l'esperit popular pera exigir siguin satisfetes les justes aspiracions d'un poble.

Molt plausibles trobem los a-

cordes de l'Assamblea de representants de les diputacions catalanes, que publicàvem en un dels darrers nombres, però desseguida ab ells tenia de venir l'acció dels diputats a Corts y senadors per Catalunya, car tota demora la considerem molt perjudicial, sobretot dientse que es probable que les Corts no s'obrin fins passada la setmana santa.

Devem recordar que en la política espanyola s'ha posat molt en pràctica l'aforisme de "lo temps es causa d'oblit" y que potser los centralistes volen provar, si passant temps no'ns recordarem de fer complir als governants la promesa, feta a Catalunya, d'aprovar les Mancomunitats.

JOAN ARAGÓ.

Polítiques

La declaració ministerial

Opinió d'En Dato
Lo senyor Dato ha manifestat a un redactor d'«El Mundo» la seva opinió respecte de la declaració ministerial, en los següents termes:

Se tracta d'una cosa de la que ningú se preocupa y que segurament ni ara ni més endavant servirà de tema de discussió.

En lo que's refereix a les relacions entre conservadors y lliberals he d'exposar que ningú ab millor desitg que nosaltres vol que desapareguin això que'n diuen aspereses. Per això no basten paraules; precisen fets, y son los de millor sentit y bona voluntat, los que tenen sa exteriorizació entre'l Govern y'ls partits extrems.

Aixís ho ha exposat ja lo senyor Maorra.

Una declaració ministerial es la que's fa davant de les Corts, y no estem en aquest cas; per lo tant, lo fet públic pel Govern, d'esser alguna cosa, no pod ser més que un programa més que afegir a n'als molts que'n té'l partit lliberal; programa que sembla encaminat a reorganisar lo partit baix la direcció del non quefe.

Los programes en totes les nacions están cridats a desaparixer.

Avuy se governa per coincidencia ab les personalitats al apreciar tres o quatre punts importants referents a Hisenda, Sociologia, qüestions religioses, etc., etc.

Lo senyor García Prieto parlava de governs constituints per grups parlamentaris, y jo' opino que haventhi a Es-

panya dos partits perfectament constituïts, dins d'aquests partits es aont hi ha que buscar la coincidencia en lo judici.

Aquest programa del Govern ens ho abarca tot. No' pod desconixer que hi ha bastant de bé.

Es un programa que en 40 anys no pod desenrotllarse; y, francament, venir als tres anys y mitg de poder ab una tan llarga exposició de projectes, fa que no se'ls prengui en consideració.

Callem, y callats seguirem fins que les Corts s'obrin, que he sentit dir "serà pera" mes d'abril.

Allí, es clar, que tot lo que hem callat ho direm y també farem una franca y lleal oposició.

Los socialistes y la Conjunció

En Pau Iglesias ha dirigit un comunicat al Comité del Grupu Socialista, de París, en lo que demana son parec en vista de la declaració de don Melquíades Alvarez y de la visita del senyor Azcárate al rey, sobre si dea continuar la Conjunció republicana-socialista, o si dea rompre, encara que'l Comité creu que dita ruptura perjudicaria al interés general del país y del partit socialista.

Espanya y'l Vaticá

Informen de Roma que son nombroses les inexactituds que s'han publicat fins ara pels periódicos, sobre les relacions entre'l Vaticá y Espanya, que fan necessari, segons diuen en los circulos autorisats, que les coses se posin en son punt.

S'ha dit que la ley del candau ha sigut prorrogada per dos anys. Això es inexacte, ja que cap disposició legislativa ha sancionat tal prórroga. Al contrari, precisament pera evitar tal prórroga, lo Vaticá feu una advertencia al govern espanyol, y a conseqüencia de les negociacions se prengué la disposició que segueix:

«Durant dos anys cap nova casa de religiosos, ni tan sols de votos simples, podrá fundarse a Espanya sense autorisació especial de la Santa Seu.»

Aquesta disposició difereix essencialment de la ley del candau. Aquesta constituía un acte unilateral del govern espanyol, promulgat fora de tot acord previ ab lo Vaticá. Ademés contenia previ ab lo Vaticá. Ademés contenia mesures d'excepció que no té ara, sinó solament les que'l Vaticá está disposat a concedir.

De manera, doncs, que seguim supeditats a Roma, y'l Poder civil a Espanya es un menor subjecte a la tutela del Vaticá.

Política Heidatana

Los republicans de Lleyda están gestiant lo que durant la vinenta primavera hi fassi una visita don Gumersid d'Az-

carate. Aquest l'ha promesa si no li impideixen les seves ocupacions.

També visitarà dita ciutat durant la próxima quaresma don Eugeni Noel, lo qual donarà una serie de conferencies en la Joventut Republicana, sobre la qüestió religiosa.

EXTRANGER

La presidencia dels Estats Units

Diuen de Washington que'l Senat ha adoptat una proposició de ley encaminada a reduir a sis anys la duració de les funcions del president dels Estats Units y a prohibir la renovació de dites funcions. Aquesta mida va dirigida contra Roosevelt, davant l'eventualitat de la seva tornada a la presidencia. Lo vot dels Estats de l'Unió, abans de tenir fora de ley.

El "Home Rule" irlandés

Com se preveya lo Senat anglés (Cambra dels lords) ha rebutjat lo «bill» del «Home Rule» votat per la Cambra dels Comans. Pero la conseqüencia del vot dels lords, no será altra, mercós a haverse'hi restringit lo vell y arcaic dret del «veto», que la d'aplastar per alguns mesos l'aprovació definitiva para la seva aplicació immediata del projecte d'autonomia d'Irlanda.

Un fet recent ha vingut a provar que'ls nacionalistes irlandesos van guanyant terreny ab tot y la violenta oposició dels conservadors.

En un dels combats d'Ulster acaba de esser derrotat lo candidat orangista. No podem entrar en detalls perque no ens ho permet lo laconisme d'aquesta secció. Pero pera ferse càrreg de l'importancia de la victoria aconseguida pels nacionalistes irlandesos, basta dir que'l districte de Dondonterry (ciutat) venia representat desde 1900 per un orangista.

Ulster es lo feude dels enemics de la autonomia d'Irlanda; doncs bé, desde aquesta darrera victoria dels irlandesos, aquests tenen 17 diputats per dita provincia irlandesa, mentres los orangistes ne tenen 16.

Lo conflicte balkanic

Després del non rompiment d'hostilitats entre Turquia y'ls Estats aliats, s'havia de reprendre la guerra d'un moment a l'altre.

Sa deya que'ls turcs treballaven febrilment pera reforzar la linia de Tebatdja.

Pero hi ha noticies contradictories de Constantinobla y de Belgrade. Les darreres diuen de la capital búlgara que's fan actives negociacions de pau.

No voldriem altra cosa que lo darrer triomfés y s'evités aixís lo barbre llençament de sang humana.

Les grans dots financeres d'En Lerroux

Pera recrear los oids dels ferms partidaris d'En Lerroux, ens complavem en publicar uns elogis que li fa la «Revista Ilustrada de Banca, Ferrocarrils, Industria, etc.»...

«Don Alejandro Lerroux y Garcia Vicepresidente del Consejo de Administracion del Banco Español de Obras publicas y Credito»

No es nuestro propósito descubrir al señor Lerroux, porque es uno de los políticos más conocidos y que cuenta con más admiradores en España...

Admiramos, sí, al hombre que pone sus arrestos y energías al servicio de la causa proletaria, que con la elocuencia de sus predicaciones no cesa de restar adeptos al anarquismo...

Esta nueva orientación justifica estas líneas que dedicamos al ilustre hombre público como tributo de admiración y simpatía...

Esta evolución del jefe del partido Radical, acogido con simpatía por los hombres de buena voluntad que libres de prejuicios la han apreciado...

Afortunadamente esa campaña inconfundible no dará los resultados que persiguen sus alentadores...

Se trata de un luchador infatigable que ha medido sus armas con los adversarios más terribles y ha conseguido los triunfos más brillantes...

El Sr. Lerroux es la más elocuente demostración de que querer es poder, porque él quiso conquistar un nombre,

ser jefe de un partido, triunfar como político, vencer como periodista...

Luchar en estas condiciones en las diversas esferas en que se ha desenvuelto y desenvuelve el Sr. Lerroux...

Ha triunfado de todo: del destino que parecía condenarle a vivir en la mayor modestia...

Este es el hombre a cuya iniciativa se debe la constitución del Banco Español de Obras Públicas y Crédito...

Poco importa que apenas creado hayan empezado a combatirlo; esta nueva entidad se abrirá paso contra viento y marea...

ESPECTACLES

SALA REUS Escallides sessions de cinematograf tots los dijous, dissabtes y dies festins.

MURSAAL DE REUS Grans sessions de cine pera avuy. Prens y hores de costum.

Informació Local

A Barcelona, aont l'havien portada pera la seva curació, ha mort l'encantadora nena de 5 anys Maria Abelló Pujol...

La mort de la preciosa criatura ha portat lo desconsol a la llar de la familia Abelló...

Durant la tarda d'ahir recorregueren los carrers algunes disfresses.

Los balls celebrats en les societats se vegeren extraordinariament concorreguts vegentshi moltes màscaras.

Al Foment Republicà Nacionalista hi hagné una immensa gentada durant la animació fins ben entrada la matinata.

Doctor A. Tort Nicolau

Especialista en parts y enfermetats de la dona. Ex-quefe de la Maternitat y Inclusa de Madrid

Consulta de 5 a 9 en son Consultori, arraval de Sant Pere, 45, principal. Consulta de 11 a 12 y de 3 a 5, plassa de Prim, 6, segon. Teléfon 78.

Lo president de la Cambra de Comers de Tarragona ha rebut un telegrama del ministre de Foment...

que, per telegraf, enviïn al ministeri de Estat quants datos tinguin relacionats ab l'exportació de misteles...

Durant la darrera setmana la Caixa de Pensions pera la Vellesa y d'Estalvi ha rebut per imposicions la quantitat de 467.344 pessetes...

Rafel Morató Esteve VETERINARI

Clinica: Arraval baix de Jesús, 10. Domicili: » » » 19, 2.6n

Ens comunica la comissió organitzadora del ball de disfresses que tingué lloc lo prop passat dissapte en lo Teatre Circo...

Y, en conseqüencia, ha resol't fer entrega de dits premis a la Casa de Caritat d'aquella ciutat.

Ans d'ahir y ahir celebrá la seva festa major la vehina vila d'Alaixar.

TRASPÁS. Antic y acreditat comers d'ultramars, magatzem de curtits para sabaters...

Continua augmentant d'una manera per demés importantíssima lo moviment de tránzit pels ferrocarrils espanyols...

Tant es així, que la del Nort, apesars d'haver recentment més de 6.000 vagoons de nova construcció...

La de M. S. A. son moltes les estacions que durant dos o tres dies a la setmana, no poden adretrar expedicions...

De continuar així les coses, son incalculables los perjudicis que's causen al comers y a la industria.

En virtut de lo que prevé la vigent lley de cassa, lo dia 15 del actual comensará lo període de veda.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Pera avuy, a dos quarts de vuit del vespre, está convocada a reunió de segona convocatoria la Junta municipal de Vocals associats...

Se diu que aquesta nit sortirá alguna mascarada simulant l'enterro del Carnestoltes.

Ostres verdes de Marennes (de 1.ª y 2.ª classe) y d'Arcachón

Se serveixen a preus econòmics en l'acreditat Bar de J. SAGALA, carrer de Sant Joan.

Lo ministre d'Hisenda dictará aviat un decret prohibint la concessió de tota classe de loteries...

ab aixó pod quedar perjudicada la renda de la loteria nacional.

Lo governador ha ordenat al inspector d'higiene pequaria, don Salvador Marif, que sorti immediatament pera'l Vendrell...

REPASSADORES.—En la fábrica d'Amiel y Sardá, carrer de Rosich, 10, se'n necessiten.

Apravat en principi pel Excelentísim Ajuntament en sessió ordinaria del dia 31 de Janer prop-passat lo padró dels industrials...

Lo Senat de New York, ha aprovat per unanimitat menys un vot, l'acord pres per la Cambra...

La rectificació anyal del padró de vehins a Tarragona, sumá en 31 de Desembre un total de 21,021 habitants...

Les consignacions de crédits pera obres hidràuliques que afecten a Catalunya son les següents:

Para l'encausament del Gallur, 6.000 pessetes. Idem del Noguera-Pallaresa, 20.000. Idem del Segre, 30.000.

Pel Sindicat de Regants del Pantano de Bindecanyes s'ha concedit una nova prórroga...

Lo pago dels atrasos pod ferse al domicili social del «Gas Reusense».

SECCIO OFICIAL

Arcaldia Constitucional de Reus

L'Excm. Ajuntament de la meva presidencia en sessió ordinaria del dia 24 del actual, complint lo previngut a l'article 66 de la lley municipal...

En sa virtut, durant l'expressat plas de vuit dies, comptaders desde'l de demá, estarán de manifest al públic...

Reus 30 de Janer de 1913.—L'arcalde, Manuel Sardá.

Figurant continuats en l'allestament d'aquesta ciutat pera l'actual reemplás los mossos naturals...

celebrará a la sala de la suprimida Audiencia, situada en l'exconvent de Sant Francisco, lo proper dia 16 de Febrer...

RELACIO QUE SE CITA

- Amorós Comaposada Josep, fill de Josep y Beatría. Antonio Francisco Josep, fill de pares desconeguts. Alós Bergadá Antón, id. id. Binimelis Cabré Manuel, fill de Manuel y Agustina. Banús Carret Joan, fill de pares desconeguts. Ferré Masdena Jaume, fill de Joan y Teresa. Fasté Martí Joan, fill de Joan y Marguerida. Gómez González Josep, fill de Bernardí y Eustaquia. Garcia Francisco, fill de pares desconeguts. Gatell Bonet Anicet, fill de Domingo y Maria. Herrán Moga Carles, fill de Francisco y Antonia. Molleda Aguadé Josep, fill de Josep y Francisca. Martí Pamies Antón, fill d'Antón y Francisca. Moral Badenas Miquel del, fill de Francisco y Teresa. Alté Besora Enric, fill de pares desconeguts. Pina Sotoca Pasqual, fill de Pasqual y Maria. Pnyo Manero Manuel, fill de Pere y Felipa. Puig Dalmau Blay, fill de Francisco y Teresa. Puig Folch Rafel, fill d'Anselm y Dolors. Rijoja Rosas Ramón, fill de pares desconeguts. Roig Ferré Josep, fill de pares desconeguts. Revascall Dosaguas Josep, fill de pares desconeguts. Sans Roig Benvingat, fill d'Antón y Maria. Simón Boyos Josep, fill de pares desconeguts.

Sindicat de Regs del Pantano de Rudecanyes

Deventse procedir a la liquidació definitiva dels títols emesos per aquest Sindicat, lo Consell Directiu del mateix, en sessió del dia 23 de l'actual...

Reus 31 de Janer de 1913.—Lo President, Josep M. Tarrats.—P. A. del C. D., Anton Estivill, Secretari.

Moviment del Port de Tarragona

Anunci de sortides de vaixells Dia 5.—«Alemana» pera Ribera y Génova; consignatari Terré. Dia 5.—«Cataluña» pera Marsella; consignatari Mac-Andrews. Dia 6.—«Gra» pera Marsella, Ribera, Génova y Liora; consignatari Masolas. Dia 6.—«Nexos» pera Londres; consignatari Mac-Andrews. Dia 6.—«Maria» pera Liverpool; consignatari Mac-Andrews. Dia 6.—«Varis vaixells» pera la costa.

ENOFOSFORINA

Reconstituyent lo més efíacs y rápit pera les convalescencies y agotament. Retorna l'apetit, lo benestar y l'alegria.

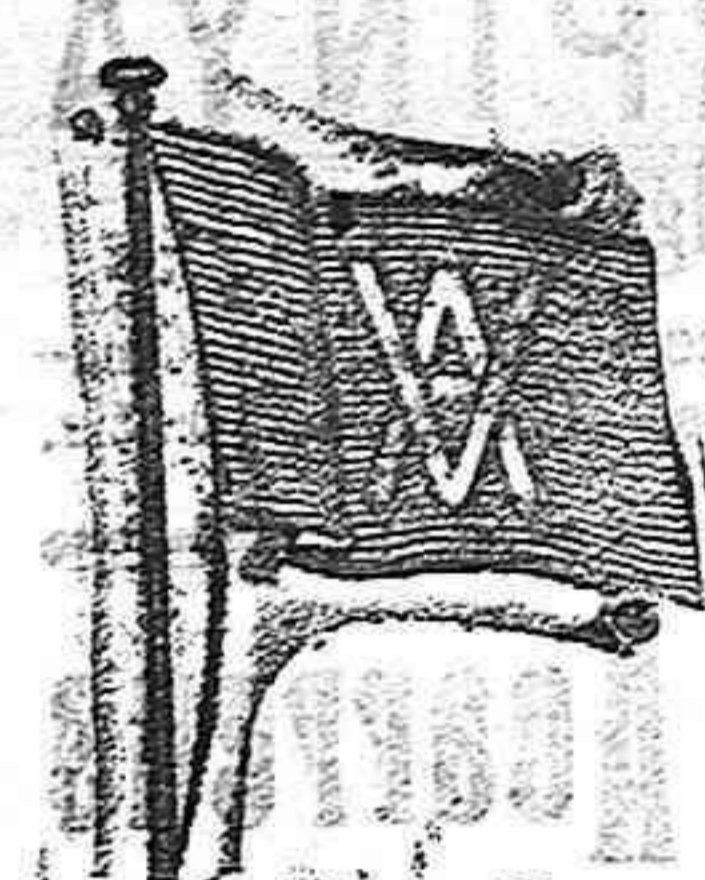
Es tónic cerebral perque remineralisa la **MATERIA GRIS** donantli vitalitat y energia.

Se ven a tot arreu y a casa de l'autor

Farmacia Serra Arraval de Santa Agna, núm. 80; y **Farmacia Nova** de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

IBARRA Y C. ^a Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots los dijous sortida fixa del port de Tarragona pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes y San Sebastián. — Servey rapit eventual pera Galicia y Nort d'Espanya ab escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao, empleant solsament 14 dies en lo viatge. — S'expedeix conaixement directe pera Larca y Sant Esteva Pravia ab trasort al vapor "Luarca núm. 3" y pera Dunerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis y d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca
Unich servey fixe y setmanal pera Cette y Marsella tots los divendres

PROXIMES SORTIDES

Pera la Costa d'Espanya			Pera Cette y Marsella		
Febrer	6 Vapor Cabo Santa Pola	Febrer	7 Vapor Cabo Roca		
"	13 " " Hguer	"	14 " " San Martín		
"	20 " " Roca	"	21 " " San Vicente		
"	27 " " San Martín	"	28 " " Oropesa		
Mars	6 " " San Vicente	Mars	7 " " Toriñana		

Pera més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

Les manufactures alemanyes al preu de cost + 10%

Especialitat en

- Rellojges de tota classe
- joyeria y plateria
- máquines pera retratar (desde 25 pessetes)
- cinematógrafos (desde 50 pessetes)
- máquines pera cosir (desde 75 pessetes)
- " " escriure (desde 100 pessetes)
- bicicletes (desde 75 pessetes)
- motocicletes (desde 300 pessetes)
- automóvils (desde 3000 pessetes)
- armes de tota classe
- binocles y lentes d'última moda
- mobles de tota classe
- confecció pera senyora y home

posantse en compte lo preu original que costa. Lo benefici de la casa consisteix unicament en 10% que s'aumenten lo preu de cost mencionat. per exemple: no A. F. 20 rellotge d'or pera senyora. preu de cost pessetes 22,50 més 10% = 2,50 preu de venda Ptes. 25,—

Molt bones referencies de tota classe de públic espanyol com de senyors capellans, metges, militars, comersos de tota mena, etc., etc.

En tots los rams esmentats hi ha constantment objectes usats que per qualsevol motiu se venen a preus excepcionals. Una llista mensual de tals ocasions s'envia a qui la desitgi.

Demánise ofertes (inclouint lo segell pera la contestació) a la casa

Arnold Feuer
Berlin-Charlottenburg
Gervinusstrasse, 24

Los respectius catàlegs ab dibuixos y preus se remeten contra envió de 1 pesseta en segells de correu que lo fer una demanda se dedueix de l'import. Indiquis l'article que s desitja.

Nota: Cartes pera Alemanyia costen 25 céntims. No's poden admetre les cartes insuficientment franquejades.

S'ADMETEN REPRESENTANTS SERIOS

DEL 11 JANER A 17 FEBRER

VISITEU LA LIQUIDACIÓ PERMANENT

VENDA DE TROSSOS Y RETALLS

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, NÚM. 1